

fachwerkes ház volt. Az utcára merőlegesen húzódott, első helyiségét az újkori pince félbevágta. A keskeny törtköves osztófal már egy omladékrétegre volt rárakva. Ez az omladékréteg az egész házon végighúzódott, így a ház életét két építési periódusra bonthatjuk, de a leletek tanúsága szerint mindkettő a 16. sz. első felére esik. A 2. sz. helyiség két keskeny törtköves fallal volt továbbosztva. A keletetebbi fal tetején elszenesedett gerendát találtunk, benne 3 szöggel, ami ácsolt fafalra enged következtetni. A ház K-i zárófalának nagy részét egy későbbi időpontban elbontották, csak az É-i falhoz csatlakozó csonk maradt meg.

Egy 15. századi háznak is megtaláltuk a nyomait a feltárás során: az utca felé eső részen egy törtköves, földbe rakott falú kis pincét tártunk fel. A kötőanyag hiánya miatt egyes falai beomolhattak, így mi már csak a K felé leszúkitott pinceteret bontottuk ki. Betöltése 15. századi kerámiát tartalmazott. Tőle K-re 3 korabeli szemétködröt találtunk, az egyikben egy korai (15. sz. közepe) import talpastál töredékeivel. A telek K-i végében egy szépen lerakott köves felületet bontottunk ki, valószínűleg udvarkövezés lehetett, mivel a korszakban már ugyanaz volt a külváros utcaszerkezete mint a mai. Az ásatási terület ÉNy-i sarkában egy újabb köves felületre bukkantunk, amelynek felülete Árpád-kori kerámiát és egy IV. Béla király által veretett pénzt tartalmazott. Ezzel egy szintben húzódó sötétbarna humusz szintén 13. századi leletekkel volt tele. Mivel a köves felületnek határozott széle és iránya volt, ezért valószínű, hogy egy még eddig nem ismert utca kövezete lehetett. Iránya K–Ny-i volt ugyanúgy, mint az 50 cm-rel lejjebb fekvő római kori útnak. A középkori rétegek és az objektumok alatt, – a középkori pincék K-i oldalán – kövezett, római kori réteg (út?) maradványai jelentkeztek, kb. 50–70 cm vastagságban. Az út(?) térszintje alatt további két, Kr. u. 1–2. századi (La Tène D3 és római provinciális) leletanyagot, elsősorban cserepeket tartalmazó hulladékgödröt sikerült feltárnunk.

BENDA JUDIT – HABLE TIBOR

46. Budapest, II. Ürömi utca 37.

U, Ró, Á

2006. november 6–29. között próbafeltárást végeztünk a telken. A csaknem 500 m² területű ingatlan hossz- tengelyében 100 m² alapterületű kutatóárkot húztunk. A modern feltöltés leszedése után vastag, barna agyagos réteget bontottunk, alatta 20–25 cm vastag épület- és római téglatörmelékkel feltöltés jelentkezett. Ebbe a feltöltésbe Árpád-kori gödröt mélyítették, amelyből ép, átfűrt fésűskagyló került elő. Az objektumot a közelben feltárt Árpád-kori majorsághoz kötiük (Szépvölgyi út 18–22.). Az épületomladék alatt a K-i árokszakaszban habarcsos omladék és vörösre égett agyagszint, illetve habarcsos felület, járósint(?) jelentkezett. A szintek olyan ÉK–DNy-i, illetve, ÉNy–DK-i irányú falkiszedésekhez igazodtak, amelyek feltételezhetően a kutatóárkon

kívül sarokban végződő falrendszert alkottak. Az 50 cm vastag alapfalakat a római korban már kitermelték.

Azonos tájolású falakat tártunk fel a Ny-i árokszakaszban is, amelyek csak részben voltak visszabontva. Helyzetük és méretük alapján egy nagyobb kiterjedésű római kori épületegyüttes került elő, amelyhez hasonló a telek közelében folytatott korábbi kutatásaink során nem jelentkezett. Az említett épület(ek) alapfalait római kori cserepeket tartalmazó humuszos feltöltődésbe ásták.

Az ókori réteg alatt lelet nélküli, mészhálós, áthalmazódott humuszt vágtunk át, amely vastag, középső neolitikus kori leleteket tartalmazó, ugyancsak áthalmazódott rétegre rakódott. A fent említett erős DK-i lejtésű kultúrrétegek alatt azonos irányultságú pleisztocén kori záporpatak-hordalék (kőgörgeteg) és lösz jelenti az altalajt. A kőhordalék tetejére sodródott másodlagos helyzetű leletek alapján a környéken a dunántúli vonaldíszes kerámia idősebb fázisának településével számolhatunk, amely a terep lejtése alapján elsősorban ÉNy-i irányban húzódhatott.

Munkatársak: Pap János történész-muzeológus ásatási technikus, Horváth Zoltán geológus (ELTE) talajtani szakértő.

KÁRPÁTI ZOLTÁN – M. VIRÁG ZSUZSANNA

47. Budapest, III. Aquincum polgárváros

Ró

A BTM Aquincumi Múzeuma 2006-ban is több alkalommal kutatott az aquincumi polgárváros területén. (Lásd az illusztrációt a 166. oldalon!) A feltárások jelentős része ismét beruházásokhoz kapcsolódott, illetve folytatódott a romkert területén 2004-ben megkezdett, romkonzerválást megelőző hitelesítő feltárás is.

A római kori településtől Ny-ra, illetve a város Ny-i részén kábelcseréhez kapcsolódóan végzetünk régészeti munkát. (1) Az átlagosan 80–90 cm mélyen, meglévő kábel nyomvonalán kialakított árkok és kábelfogadó gödrök a Kunigunda u. 47. sz. előtti területről É-i irányban indultak, majd K felé fordulva a Keled utcán haladtak végig, egészen annak K-i végéig, a Szentendrei HÉV sínjéig.

A Kunigunda u. vonala az aquincumi polgárváros villaövezetének része, itt a lakótelep és korábbi gyár-építkezések miatt erősen feltöltött talajban a kábelárok nem érintett régészeti réteget. A Keled u.–Kunigunda u. saroknál, a polgárváros Ny-i tőszomszédságában, az egykori ún. Katonai Anyagszertár környezetében már néhány ponton érintetlen humuszos rétegsort figyeltünk meg. A területen 1929-ben került elő a polgárváros legkorábbi fazekasműhelye.³ A fazekasteleptől K-re, a Keled u. vonalában (Keled u. 1. előtt) kialakított két kábelfo-

3 NAGY L.: Budapest Története II. Budapest, 1942. 629–630.